

Tisková zpráva

Brno, 23. 11. 2021

Co dýcháme v Kraji Vysočina?

Na to z velké míry odpoví výsledky dosud nejrozsáhlejší měřicí akce, která odstartuje v lednu příštího roku.

Čistota ovzduší je jedním z nejdůležitějších faktorů, které mají vliv na kvalitu života obyvatel. Kromě průmyslu má na jeho znečištění velký podíl vytápění domácností a automobilová doprava. Jejich působením se do ovzduší dostává mimo jiné **benzo[a]pyren**, který je prokázaným karcinogenem pro člověka. Patří do skupiny polycyklických aromatických uhlovodíků, které mají závažné dopady na zdraví člověka. Jeho koncentrace na mnoha měřicích stanicích sítě státního imisního monitoringu v České republice překračují limit daný zákonem č. 201/2012 Sb., o ovzduší.

Kde je ovzduší znečištěné, ukáže expertní měření.

Centrum dopravního výzkumu (CDV), veřejná výzkumná instituce, proto zahájila práce na projektu „Detailní monitoring polycyklických aromatických uhlovodíků v návaznosti na zpřesnění Programu zlepšování kvality ovzduší zóny Jihovýchod CZ06Z 2020+“ (PAUPZKO) podporovaného z výzvy 2A „Tromso“ z programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“ financovaného z Norských fondů. Jeho přípravné práce započaly v květnu letošního roku a ukončeny budou v dubnu 2024.

*„Naši odborníci na životní prostředí provedou detailní monitoring a vyhodnocení koncentrací polycyklických aromatických uhlovodíků včetně zmíněného karcinogenního **benzo[a]pyrenu** na vybraných 60 lokalitách Kraje Vysočina,“* vysvětluje Roman Ličbinský, ředitel Divize udržitelné dopravy a diagnostiky dopravních staveb Centra dopravního výzkumu.

Vyhodnocení výsledků a zpracování akčních plánů

Naměřené hodnoty projdou velmi podrobným odborným posouzením. *„Na základě jejich výsledků připravíme akční plány s návrhy konkrétních opatření ke snížení koncentrací benzo[a]pyrenu,“* doplňuje Jakub Bucek z firmy Bucek, s. r. o., která tuto expertní činnost provádí.

Jak budou měření probíhat?

„Měření budeme provádět v průběhu dvou topných sezón a jedné sezóny netopné,“ vysvětluje Radek Vít za tým odborníků z CDV. *„Nad rámec měření koncentrací polycyklických aromatických uhlovodíků bude probíhat ve vybraných obcích i měření dalších znečišťujících látek a to SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, O₃, PM₁₀, PM_{2.5} a PM₁,“* doplňuje Radek Vít. Stanovení koncentrací těchto dalších škodlivin přinese více informací o kvalitě ovzduší v dané lokalitě a tím napomůže k přesnější identifikaci zdrojů znečištění ovzduší.

V jakých lokalitách bude akce probíhat?

Obce a města vybrali zástupci Krajského úřadu Kraje Vysočina ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu a společností Bucek, s. r. o. Primárně vycházeli z Programu zlepšování kvality ovzduší zpracovaného Ministerstvem životního prostředí, který definuje cílové obce pro realizaci opatření. Dále zohledňovali formu převažujícího vytápění

domácností v obcích, počet obyvatel, charakter krajiny. Uvažovány byly rovněž chráněné krajinné oblasti, pásma ochrany vodních zdrojů a oblasti zvláště chráněných území.

“V návaznosti na Program zlepšování kvality ovzduší momentálně pracujeme na sestavení časového plánu pro provádění opatření v sektoru lokálního vytápění pro omezení znečištění ovzduší benzo[a]pyrenem. Prověřili jsme možnosti poskytnutí finanční podpory formou dotací či bezúročných půjček z vlastních finančních zdrojů pro dodatečnou instalaci akumulčních nádrží u kotlů na pevná paliva s tepelným příkonem do 300 kW a dospěli jsme k závěru, že v současné době neposkytneme vlastní finanční prostředky z důvodu nekonceptního řešení pro 10 vybraných obcí v rámci PZKO. Dotace by nebyla celoplošná, ale regionální. Kraj Vysočina v rámci svého dotačního programu Fond Vysočiny bude připravovat dotační program s finančními prostředky, které by byly investovány do realizace opatření pro zlepšení kvality ovzduší s maximálním efektem na základě přesných měření a konkrétních opatření navržených v rámci projektu PAUPZKO“, řekl náměstek hejtmana Kraje Vysočina pro oblast zemědělství a životního prostředí pan Ing. Lukáš Vlček.

Cílem je, aby data získaná z reálných měření plošně pokrývala co nejrozsáhlejší území zóny Jihovýchod. Obdobný monitoring kvality ovzduší bude současně probíhat také v Jihomoravském kraji.

Zapojení měst a obcí

Jedním z míst, kde se bude zjišťovat stav kvality ovzduší, je Černovice. „Zapojením našeho města do projektu se nám otevírá možnost zjistit, co u nás dýcháme a patřičně na to reagovat,“ komentuje záměr starosta Jan Brožek. K projektu se připojují i další města a obce Kraje Vysočina. O jaké půjde, se budou moci občané dozvědět z webových stránek www.monitoringpau.cz. Na nich bude od ledna příštího roku zveřejněna mapa s konkrétními místy, která budou postupně doplňována o výsledky měření.

Kontakty:

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Mgr. Roman Ličbinský, Ph.D., ředitel Divize udržitelné dopravy a dopravních staveb
roman.licbinsky@cdv.cz

Kontakt pro novináře:

Šárka Želinská, vedoucí Úseku marketingu, tel. 778 737 336, e-mail: sarka.zelinska@cdv.cz

Dále k tématu:

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., svým výzkumným zaměřením pokrývá klíčové potřeby rozvoje dopravy v České republice, a to na celostátní, regionální i místní úrovni.

Zabývá se jednak klasickými obory, jako jsou bezpečnost silničního provozu, technologie výstavby, údržby, oprav a rekonstrukcí dopravní infrastruktury včetně geotechnických aspektů a diagnostiky dopravních staveb, dopady dopravy a její infrastruktury na životní prostředí, ale také ekonomikou dopravy, multimodální dopravou, dopravní psychologií, vzděláváním v dopravě, modelováním dopravní poptávky, systémy hospodaření, geografickými informačními systémy, odbavovacími a parkovacími systémy, telematickými řídicími systémy atp.

www.cdv.cz